

Motion till riksdagen 2012/13:Ub9

av Jabar Amin (MP)
med anledning av skr. 2012/13:62

Arbetet med legitimationsreformen avseende lärare och förskollärare

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med en finansieringsplan för lärarlegitimationen inklusive kostnadsberäkningar för fordrad kompetensutveckling av lärare för att nå upp till nya behörighetskrav.

Motivering

Varje elev har rätt att möta kompetenta och behöriga lärare i klassrummet. Vi i Miljöpartiet har ansett att införandet av en lärarlegitimation för lärare och förskollärare kan komma att bidra till att förbättra utbildningen och förändra läraryrket. Därför har vi varit positiva till lärarlegitimation. Men till skillnad från regeringen har vi ansett att lärarlegitimationen inte behöver tas först ett år efter avslutad utbildning utan att man ska kunna få lärarlegitimationen automatiskt när man har gått färdigt lärarutbildningen. Denna princip är densamma som för andra svenska universitetsutbildningar, undantaget läkarutbildningen. Detta innebär att vi vill se lärarlegitimationen som en integrerad del av lärarutbildningen.

Vi har vidare ansett det vara av vikt att införandet av lärarlegitimation genomförs varsamt och finansieras fullt ut. När regeringen brast i detta anmälde vi regeringens hantering av lärarlegitimationsreformen till riksdagens konstitutionsutskott, som också uttalat kritik mot regeringen i denna del (jfr bet. 2011/12:KU20 där KU riktar kritik mot regeringen för stora brister i beredningen av lärarlegitimationsreformen, som har bidragit till att reformen inte har kunnat genomföras inom den tidsram som ursprungligen beslutades). Vi har ansett att reformen har varit för viktig för att hanteras slarvigt av regeringen.

I sitt betänkande (jfr 2011/2012:UbU20, rskr. 2011/12:227), och som blev uppdraget till regeringen, skrev utbildningsutskottet: "För att legitimationsre-

Fel! Okänt namn på

formen ska falla väl ut i skolan måste regeringen försäkra sig om att det finns tillräckliga resurser. De kostnader som finns och som uppstår på grund av legitimationsförfarandet måste identifieras och en finansieringsplan arbetas fram där statens och huvudmännens kostnader ingår. Regeringen bör återkomma till riksdagen med en sådan finansieringsplan samt med en rapport vid årsskiftet om hur arbetet med legitimationsreformen fortskrider.”

Av betänkandet och dess underlag framgår även att finansieringsplanen skulle arbetas fram tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och visa på statens och huvudmännens kostnader, samt hur dessa kostnader skulle finansieras fullt ut. Anledningen till detta krav var att utbildningsutskottet kände oro över hur regeringen hanterat införandet av legitimationer.

Den plan som nu presenteras i skrivelsen saknar hela kostnadsberäkningen, vilket gör det svårt för oss miljöpartister och följaktligen säkerligen även för flera andra i utbildningsutskottet att avgöra om de resurser som regeringen reserverar för reformen är tillräckliga. Bland annat saknar regeringens s.k. finansieringsplan avsättande av medel till huvudmännen för kompetensutvecklingen, anställning av vikarie m.m. i samband med lärarlegitimationen.

Av den anledningen kan inte regeringens skrivelse anses uppfylla kravet i riksdagens beställning om finansieringsplan för lärarlegitimationen. Vi anser att detta är allvarligt. Av kostnadsberäkningen måste framgå både Skolverkets kostnader för administration och skolhuvudmännens kostnader för kompetensutveckling, anställande av vikarier m.m.

För att reformen om lärarlegitimationen ska falla väl ut och bli en lyckad beståndsdel i en bättre skola måste således varje lärare som behöver kompetensutveckling för att nå upp till nya behörighetskrav få goda möjligheter till sådan fortbildning. Lärarlyftet II syftar till att ge sådan möjlighet. Det är en statlig satsning under 2012–2015 med inriktning att få lärare i grund- och gymnasieskolan behöriga i alla de ämnen de undervisar i. Tyvärr ser vi nu hur flera utbildningsplatser står tomma. Det beror delvis på ovisshet kring behörighetsförfordningen, men också på brist på resurser. Så länge arbetsgivarna – som ska lägga pussel med tjänster och behörigheter – saknar besked om hur alla olika examensbevis värderas avvaktar många att ansöka. Det gör också lärare som inte vill avsätta tid och kraft på fortbildning innan de är säkra på vad de eventuellt behöver komplettera. Kommunala företrädare vittnar om att de inte har råd att ersätta lärare för den kompetensutveckling de nu behöver. I den situationen kommer huvudmännen förmodligen antingen att ta pengar från skolans verksamhet för att finansiera Lärarlyftet II eller så måste lärarna själva betala för att utbilda sig i ämnen man i decennier har undervisat i. När staten brister i ansvar för kompetensutvecklingen av alla lärare som ska göra verklighet av reformerna, brister man i ansvar för de reformer alliansregeringen genomdrivit. Ordföranden för samarbetsorganet för landets lärarutbildningar har uttalat att det kommer att bli tufft att bli klar i tid med de insatser som krävs för att klara deadline för lärarlegitimationen.¹ Detta berörs inte

¹ TT den 15 januari 2013.

Fel! Okänt namn på

i regeringens skrivelse. Sammantaget kan skrivelsen inte anses uppfylla det krav som riksdagen ställt i sitt uppdrag till regeringen. Ännu en gång fuskar regeringen i beredningen av den viktiga lärarlegitimationsreformen.

Riksdagen bör således tillkännage för regeringen som sin mening vad som här anförts om att regeringen snarast bör återkomma till riksdagen med en finansieringsplan för lärarlegitimationen inklusive kostnadsberäkningar för fordrad kompetensutveckling av lärare för att nå upp till nya behörighetskrav.

Stockholm den 18 januari 2013

Jabar Amin (MP)